

Az ismeretlen város

írja Kristóf Károly

Templom-utcai szép délután

16
»Sóbúványa lettem
Házam dű ásának,
Szeretett jószágim
Csürcém, táraim
Bús pusztulásának.«

(Ady, Krudy Gyula-nak küldte...)

Fogadjunk, hogy a város lakosságának java része nem tudja, hol van a »Gőzhajókormányosok temetkezési egylete«. Megmondom. A »Gyógyfürdő« közelében. És ha még így sem tájékozódnának, elmesélhetem, mindkét intézményt Óbudán vettem észre, mikor leszálltam a villamosról a Flórián téren, majd elbarangoltam a legvidékiebb fővárosi tájak felé. Azokon az óbudai közvetlen utcákon mendégéltem, amelyeknek gyalogjárója igen keskenyre van szabva s két ember csak szorosan egymáshoz simulva mehet tovább. Ijesztő, sántikáló öregasszonyok bújnak ki a kapuk alól, búsuló vénsgükkkel inlegetnek. Nem óhajtok idegen tollal kérkedni. Az utóbbi mondatok Krudy Gyulától származnak. Mint ahogy ő írja le helyettem most: Tarkabarka, vidékies bolttokkal cifrázott, idegenképű, alig fővárosi arculatú emberek jövésével-menésével mozgalmas ez a tájék.

De éppen Krudy Gyula óthonát készülok meglátogatni, valahol a Templom-utcában a kocsmai románika birodalmában, amelytől az ember nyomban kilózanodik, ha firtatja: mi történt 44-ben a Vörösvári-út, Lajos utca, Flórián tér közötti szakaszon. Utcaim rémült tekintetű szerencsétlen üldözőtteket hurcoltak a téglagyár felé. Az óbudai téglagyár egyik épületének homlokzatán ma is chit a kómikus felírás: »Vigyázz testi ópségedre...«

Ha a halottak beszélni tudnának...

Meggyilkolt patriciusok

Friss meleg szellő éri arcomat a Mátyáshegy felől. Jóiesik, hiszen a Beszkárt-Pullmannból öt perccel ezelőtt vetettem gyűlölt pillantást a Bécsi-úti nyilasházra, ahol karácsony szent estéjén Mazán testvér gumibottal verte ki a szemfogamat. Azóta sem tudtam jóízűen meginni óbudai kiskocsmában hosszúlépést, Krudy Gyula nyomában keresem most a megbékélést ezzel az akkor veszedelmes városrészzel, mely a svábok és volksbundisták melegágya volt. A zárkózott, fröccsöző Óbuda ódon házai vérről mesélnek...

Még emlékeznek az öreg kocsmalátogatók a balárutcai Fischer vendéglőre. Hol van az már... A családból alig maradt valaki. Egész Óbuda ismerte a jótékony-

óbudai fetelepest, de házának homlokzatán ott díszelg még a neve... Minek? Talán tisztelke az emléket?

Akiket tisztelnek

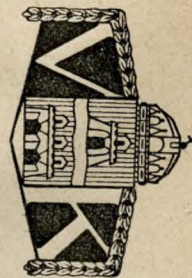
Mert igazából, szívből és lélekbelől két embert tisztelnek Óbudán azok, akik nem szédültek meg és tisztességesek voltak. Az egyik Leiner Mihály óbudai plébános. Hős volt. Segített a bajajutottakon, az üldözötteken. Elelemmel, papirokkal, menedékkal, lelki vigasszal. Bátor volt és merész, mert csak Istentől félt. Szeretik is ám itt mindannyian, a tisztességesek. A másik lelkipásztor, akit körülrajonganak, Mohr Henrik evangélikus esperes. Száz keze volt a nyilas időkben s befogadta azokat, akiknek nem volt hová menekülniök. Ez volt tegnap délután az én egyéni közvéleménykutatóm eredménye.

Szindbád tanyáján

Templom-utca 15. Ebben a házban lakott Krudy, az író. Ez volt Szindbád tanyája s mellette csevegtem, bémészködtem, nézegettem a rozant építményt, amelyet meglegyintett a bomba és megkopasztott az utolsó évtized. Ablakok helyett barna deszkák unatkoznak az ablakrámkában. Kopott, melabús a homlokzata, mint a vendéglői asztal záróra után, ha leveszik az itallal, mártással leöntött terítőt.

Öregasszony nyit ajtót. Az új házmesterné. A régiről, uráról azt mondják a környékiek, hogy avén-részegesenek nevezte a nagy író, persze azért, mert Szindbád gyakran csak reggel jött haza, de így nem járt az öregnek kapupénz. Mérgében aztán személdombnak nevezte ki a kernek azt a részét, ahol az író pihenni szeretett. A kapuól balra levő lakásban lakott Krudy Gyula. Szobája beomlott. A város javíttatja meg a házfőt (már csaknem készen van), meg a szobáját. A beszkázott ablakok miatt koromsötét van, nem látok belőle semmit. Ott halt meg. Budapest postája, Buda és a régi eszterdők rajongója.

— Bitte... kommen Sie herein... — invitál a lakás mai bérője, olyan Krudy-féle vén sváb anyóka, barátságosan, vendégszeretettel... Egyszerű bútorokkal telezsúfolt szoba, ebből nyílik a helyreállítandó lakásrés. Műemlék, mert Krudy lakott benne. Addig marad meg, amíg felépül az óbudai hid, mert ez az utca és ház benne van a sávban... Lebonják... Ódivatú szekrény... album az asztalon, rojtos takaró... lim-lomok... Meghalt hozzátar-

Közp. nyomat. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Szerző: <i>Kristóf Károly</i>		Cím: <i>Templom-utcai szép délután</i>	Forrás: <i>Világ</i>	1947 június 15.	(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Személy	Helyszám
Cím: <i>Templom-utcai szép délután</i>										
92		<i>Kristóf Károly</i>		<i>1947</i>						

Szekesvárosi házmondó 1926 — 8891